

Archeologický výzkum v Červeném domě odhaluje stopy barvírny i starší stavební historie

23.7.2026 - Andrea Fulková | Krajský úřad Libereckého kraje

Předstihový archeologický výzkum představuje první významnou etapu dlouhodobě připravované generální rekonstrukce objektů detašovaných pracovišť Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě. Rekonstrukce zahrnuje nejen domy čp. 58 a 59, ale také renesanční zámček známý jako Červený dům. Ten se po dokončení obnovy stane dalším veřejnosti přístupným objektem muzea s expozicí věnovanou historii zámčku, barvení a potisku látek.

„Nově zrekonstruované objekty, a zejména renesanční zámček, významně přispějí ke zkultivování celého prostoru u hradu Lipý. Navíc přibudou expozice, které rozšíří nabídku Vlastivědného muzea a také kulturní nabídku ve městě“, říká Květa Vinklátová, náměstkyně pro kulturu a cestovní ruch Libereckého kraje.

První fáze archeologického výzkumu se zaměřila především na ověření stavu zachování archeologických situací v přízemí budov. Současně byl zkoumán způsob založení staveb a technický stav základových konstrukcí. Následně bylo v archeologicky pozitivních prostorách přistoupeno k plošnému odkryvu.

Dosavadní práce odkryly v prostoru Červeného domu a sousedního domu čp. 58 pozůstatky tří otopných zařízení, která mohou souviset s písemně doloženou textilní barvírnou nebo také s mladší rafinérií cukru. Ke starším archeologickým situacím patří fragment zdi o síle nejméně 120 cm, vybudované z hrubě opracovaných pískovcových kvádrů, s přílehlou vydlážděnou plochou. U těchto objektů nelze vyloučit ani středověké stáří a jejich souvislost s dnes zaniklým předhradím hradu Lipý.

Mezi zajímavé movité nálezy patří štetce, škrabky a nádoby obsahující zbytky pigmentů. Tyto předměty mohou souviset jak s historickou barvířskou výrobou, tak s rozsáhlou rekonstrukcí objektu v 80. letech 19. století. Dále byly nalezeny soubory středověké a novověké keramiky. S původní reprezentační funkcí Červeného domu by mohl souviset nález drobné kovové plastiky loveckého psa.

Archeologický výzkum bude dále pokračovat souběžně s rekonstrukčními pracemi.

Výzkum je v současnosti stále na svém počátku. Dosavadní výsledky přinesly řadu zajímavých poznatků, ale zároveň otevřely nové otázky týkající se stavebního vývoje a hospodářských aktivit spojených s tímto významným objektem.

Projekt „Krajina a člověk – v muzeu naživo i virtuálně“ propojuje Vlastivědné muzeum a galerii v České Lípě a městské muzeum v Bad Schandau. Do roku 2028 vzniknou dvě nové expozice představující česko-saské kulturní dědictví.

Nová expozice v Červeném domě přiblíží historii rodu Berků, někdejších majitelů letohrádku, i proměny budovy v průběhu staletí. Zaměří se na barvení a potisk látek, lovecké tradice a zbraně, přičemž lovecký hodovní salonek navodí atmosféru šlechtických hostin. Přílehlé objekty projdou revitalizací a nabídnou moderní dílny pro preparaci a konzervaci muzejních sbírek, zpřístupněné i

prostřednictvím virtuálních prohlídek. Součástí kompletní rekonstrukce bude také zřízení karanténních a příručních depozitářů pro dlouhodobou ochranu exponátů.

Mezinárodní projekt „Krajina a člověk – v muzeu naživo i virtuálně“ je podpořen z programu Interreg Česko – Sasko 2021–2027. Lead partnerem projektu je Liberecký kraj.

Dotace z EU činila 1.634.108 EUR (cca 40 mil. Kč)

Dotace z Německa činila 102.131,75 EUR (cca 2,5 mil. Kč)

Lokalita:

Červený dům, detašované pracoviště VMG

U Vodního hradu č. p. 57, 58, 59, Česká Lípa

Kontakt:

Vojtěch Novák, vedoucí historického oddělení VMG

Mobil: 720 636 237, e-mail: satlava@muzeumcl.cz

Jana Nastoupilová, vedoucí Oddělení výstav, výchovy, propagace a Galerie VMG

Mobil: 778 744 801, e-mail: nastoupilova@muzeumcl.cz

Zdroj: Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

<https://www.kraj-lbc.cz/aktuality/archeologicky-vyzkum-v-cervenem-dome-odhaluje-stopu-barvirny-i-s-tarsi-stavebni-historie-n591617.htm>